

G E Z

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

**GIMNAZJUM REALNE
OB. URZĄD MIASTA**

2. Czas powstania

1860 r.
(*historyzm*)

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. Ratuszowa 13
p-ta 78-100
nr dz. 239, obr. 12

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzeski**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

**obiekt na obszarze wpisanym do rejestru
zabytków, A-1366, z dn. 21.07.1953 r.**
śródmieście miasta Kołobrzeg

Inne:

Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków
na podstawie Zarządzenia Nr 87/14
Prezydenta Miasta Kołobrzeg
z dn. 21.10.2014 r.
(*aktualizacja: zarządzenie nr 101/22*
z dn. 26.08.2022 r.)

Fasada (elewacja wschodnia), widok na część środkową

Widok na elewację frontową od północnego wschodu

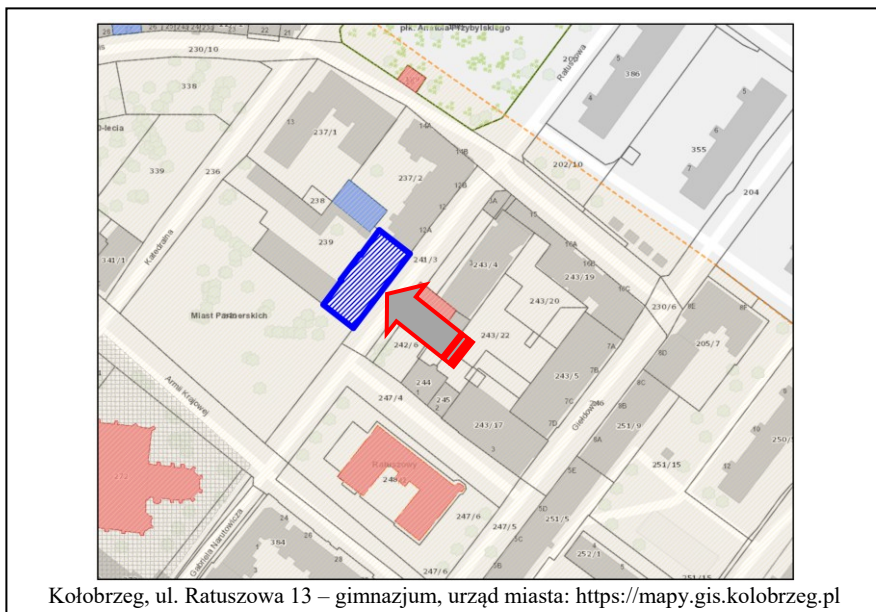
Detale wystroju fasady

8. Historia, opis i wartości

Państwowe Gimnazjum Katedralne i Gimnazjum Realne powstało w 1858 r. Rok później odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego w obecności księcia regenta, późniejszego cesarza Wilhelma I. 3 października 1860 r. nowozbudowany gmach przy ówczesnej ul. Wendów 14 oddano w użytkowanie. Szkoła funkcjonowała tu do 1920 r., kiedy to utworzono kołobrzeski powiat grodzki. W związku ze zwiększoną liczbą urzędników zaadaptowano gimnazjum na potrzeby starostwa, a uczniów przeniesiono do innego budynku. W tym czasie przekształcono fasadę (według ikonografii nawiązującej do stylu arkadowego), zmieniając m.in. kształt dużych środkowych okien półkolistie zamkniętych na mniejsze odcinkowe. Od 1947 r. decyzją Ministra Ziem Odzyskanych budynek był siedzibą powiatu kołobrzeskiego. Obecnie mieści Urząd Miasta.

Budynek ustawiony jest kalenicowo w linii zabudowy zachodniej pierzei ulicy. Został wmurowany z cegły na prostokątnym rzucie jako budowla trójkondygnacyjna, podpiwniczona, z użytkowym poddaszem. Zwarta, prostopadłościenna bryła przykryta jest dachem dwuspadowym. Elewacje długie akcentowane są ryzalitami pozornymi, zamkniętymi trójkątnymi szczytami z odrębnym dwuspadowym zadaszeniem. Fasada jedenastoosiowa, rozwiązana w układzie ściśle symetrycznym. Otynkowana gładko, dzielona gzymsami kordonowymi, zarazem podokiennymi i zwieńczona gzymsem z fryzmem kostkowym. Część środkowa podkreślona trójosiowym pseudoryzalitem, z lizenami na krawędziach i szczytem zdobionym okulusem oraz fryzmem kostkowym. Okna, a także otwór wejściowy (w środkowej osi) przesklepione odcinkowo z wyprofilowanymi wklęsłą ościeżami. Wnętrze w układzie dwu- i półtraktowym (z wewnętrznym korytarzem).

Obiekt jest przykładem budowli szkolnej o formie nadanej ok. poł. XIX w. (w późniejszym okresie nieznacznie przekształconej), charakterystycznej dla budownictwa utilitarnego o powściągliwym opracowaniu plastycznym elewacji, bez nadmiaru dekoracji.

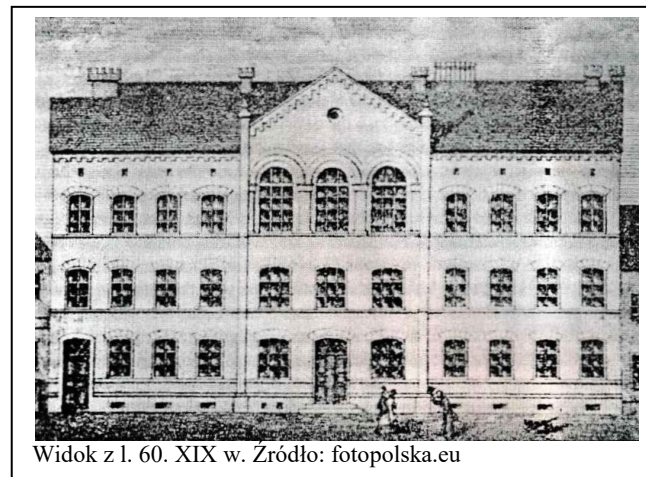
Kołobrzeg, ul. Ratuszowa 13 – gimnazjum, urząd miasta: <https://mapy.gis.kolobrzeg.pl>

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Ogólny stan zachowania – dobry; obiekt w trakcie renowacji elewacji bocznej, wskazane odnowienie fasady. Zachowana pierwotna forma bryły, kształt zadaszenia, historyczne podziały i układ osi elewacji. Stolarki okien współczesne, o jednolitych podziałach, zgodnych z historycznymi.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być **uzgadniane** z MKZ w Kołobrzegu. **Obowiązuje zachowanie:** historycznej bryły, kompozycji i podziałów elewacji frontowej wraz z detalami wystroju architektonicznego, oryginalnych stolarek (okiennych, drzwiowych, balustrad schodów); w przypadku zniszczenia historycznej formy, przy wymianie wskazane jest odtworzenie pierwotnego kształtu i podziałów.

Widok z l. 60. XIX w. Źródło: fotopolska.eu

Oprac.: K. Wójcik, K. Tymbarski

10. Wykonanie karty

(autor, data i podpis)

Biuro Dokumentacji Zabytków

w Szczecinie

Maria Witek

10.2024

faksymile podpisu

11. Zatwierdzenie karty

(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków